

योत्स्यते समरे राजन् विक्रान्ता रथसत्तमः। द्रौपदीहरणे राजन् परिक्रिष्टश्च पाण्डवैः।

संस्मरन्तं परिक्रेशं योत्स्यते परवीरहा। एतेन हि तदा राजंस्तप आस्थाय दारुणं।

सुदुर्लभो वरो लब्धः पाण्डवान् योद्धुमाहवे। स एष रथशार्दूलसुदैरं संस्मरन्ने।

योत्स्यते पाण्डवैस्तात प्राणांस्त्यक्त्वा सुदुःखजान्।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि रथातिरथसङ्ग्रहानपर्वणि कौरवरथातिरथसङ्ग्रहायां चतुःषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः

॥ १६४ ॥

॥ भीष्म उवाच ॥ सुदक्षिणस्तु काम्बोजो रथ एकगुणो मतः। तवार्थसिद्धिमाकाङ्क्षन् योत्स्यते समरे परैः।

एतस्य रथसिंहस्य तवार्थं राजसत्तम। पराक्रमं यथेन्द्रस्य द्रव्यन्ति कुरवो युधि।

एतस्य रथवंशे हि तिग्मवेगप्रहारिणः। काम्बोजानां महाराज शलभानामिवायतोः।

नीलो माहिष्मतीवासी नीलवर्मा रथस्तव। रथवंशेन कदनं शत्रूणां वै करिष्यति।

कृतवैरः पुरा चैव सहदेवेन मारिष। योत्स्यते सततं राजंस्तवार्थं कुरुनन्दन।

विन्दानुविन्दावावन्ध्या सन्धितौ रथसत्तमौ। कृतिनौ समरे तात दृढवीर्यपराक्रमौ।

एतौ ते पुरुषव्याघ्रौ रिपुसैन्यं प्रधत्स्यतः। गदाप्रासासिनाराचैस्तोमरैश्च करच्युतैः।

युद्धाभिकामौ समरे क्रीडन्ताविव यूथपौ। यूथमध्ये महाराज विचरन्तौ कृतान्तवत्।

त्रिगर्त्ता भ्रातरः पञ्च रथोदारा मता मम। कृतवैराश्च पार्थस्ते विराटनगरे तदा।

मकरा इव राजेन्द्र समुद्रततरङ्गिणीं। गङ्गां विचोभयिष्यन्ति पार्थानां युधि वाहिनीं।

ते रथाः पञ्च राजेन्द्र येषां सत्यरथो मुखं। एते योत्स्यन्ति सङ्ग्रामे संस्मरन्तः पुरा कृतं।

व्यलीकं पाण्डवेन भीमसेनानुजेन ह। दिशो विजयता राजन् श्वेतवाहेन भारत।

ते हनिष्यन्ति पार्थानां तानासाद्य महारथान्। वरान् वरान् महैव्यासान् क्षत्रियाणां धुरन्धरान्।

सङ्क्षणस्तव पुत्रश्च तथा दुःशासनस्य च। उभौ तौ पुरुषव्याघ्रौ सङ्ग्रामेष्वपलायिनौ।

तरुणौ सुकुमारौ च राजपुत्रौ तरस्त्रिनौ। युद्धानाञ्च विशेषज्ञौ प्रणेतारौ च सर्वशः।

रथौ तौ कुरुशार्दूलौ मतौ मे रथसत्तमौ। क्षत्रधर्मं रतौ वीरौ महत्कर्मकरिष्यतः।

दण्डधारो महाराज रथ एको नरर्षभ। योत्स्यते तव सङ्ग्रामे स्त्रेन सैन्येन पालितः।

वृहद्वलस्तथा राजा कौशल्यो रथसत्तमः। रथो मम मतस्तात महावेगपराक्रमः।

एष योत्स्यति सङ्ग्रामे खान् बन्धून् सम्प्रहर्षयन्। उयायुधो महैव्यासो धार्तराष्ट्रहिते रतः।

कृपः शारदतो राजन् रथयूथपयूथपः। प्रियान् प्राणान् परित्यज्य प्रधत्स्यति रिपूंस्तव।

गौतमस्य महर्षेयं आचार्यस्य शरदतः। कार्तिकेय इवाजेयः शरस्तम्बात् सुतोऽभवत्।

एष सेनाः सुबज्जला विविधायुधकार्मुकाः। अग्निवत् समरे तात चरिष्यति विनिर्दहनम्।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि रथातिरथसङ्ग्रहानपर्वणि कौरवरथातिरथसङ्ग्रहायां पञ्चषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः

॥ १६५ ॥